

Tweede Bestuursrapportage 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting.....	4
Programma 1. Inwoner en Bestuur	5
Programma 2. Altena Samenredzaam	5
Programma 3. Veelzijdig Altena	8
Programma 4. Duurzaam Altena	9
Programma 5. Bereikbaar Altena	9
Programma 6. Financiën	10
Overige mutaties in diverse programma's	11
Kredieten	13
Financieel samenvattend overzicht	15

Inleiding

Voor u ligt de Tweede Bestuursrapportage 2019. Hierin rapporteert het college over de financiële afwijkingen van de Begroting 2019. In verband met de herindeling kende de Begroting 2019 een vereenvoudigde opzet. In lijn daarmee is ook de Tweede Bestuursrapportage 2019 van de gemeente Altena beperkt van omvang en vormgeving. Eerder heringedeelde gemeenten hebben ook een dergelijke aanpak gevolgd.

De tussentijdse rapportages over het begrotingsjaar 2020 zullen een nieuwe vormgeving kennen. Dan wordt -met stoplichten- ook ingegaan op de stand van zaken van de activiteiten en inspanningen zoals geformuleerd in de Begroting 2020.

De Tweede Bestuursrapportage 2019 gaat alleen in op mutaties op de Begroting 2019. Effecten van deze mutaties voor de jaren 2020 en verder worden weliswaar vermeld, maar cijfermatig verwerkt in de Begroting 2020. Conform de financiële verordening worden alleen significante afwijkingen van de begroting nader toegelicht. Kleinere mutaties zijn verzameld onder de post 'Diverse mutaties'.

In deze Tweede Bestuursrapportage 2019 zijn administratieve wijzigingen (budgettair neutrale verschuivingen tussen begrotingsposten) opgenomen. Deze dragen er zorg voor dat budgetten op de juiste plek (komen te) staan waardoor de kwaliteit en inzicht in de begroting verder wordt verbeterd. De voormalige gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem hanteerden elk een andere werkwijze. De administratieve wijzigingen zijn niet apart toegelicht, maar zijn wel in de begrotingswijziging opgenomen. Zij hebben geen effect op het begrotingssaldo.

Op de volgende pagina's vindt u eerst een samenvatting met hierin het effect van deze rapportage op het begrotingssaldo voor het jaar 2019. Vervolgens wordt per programma een beschrijving van de afwijkingen gegeven, inclusief de financiële gevolgen daarvan. Tot slot volgt een samenvattend financieel overzicht.

Het college van burgemeester en wethouders van Altena.

Samenvatting

In de Tweede Bestuursrapportage 2019 rapporteert het college over de financiële afwijkingen van de Begroting 2019 tot en met september 2019. De financiële afwijkingen zijn -voor zover van toepassing- geëxtrapoleerd naar jaarbedragen.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo Begroting 2019	0	0	-695	-1.890	-1.890
Mutaties 2019 Eerste Bestuursrapportage 2019	231	-1	5	7	7
Mutaties 2019 Kadernota 2020	-305	-658	-113	13	13
1. Inwoner en Bestuur	0	0	0	0	0
2. Altena Samenredzaam	-175	2.986	2.935	2.870	2.784
3. Veelzijdig Altena	24	0	0	0	0
4. Duurzaam Altena	218	-50	-50	-50	-50
5. Bereikbaar Altena	-86	-100	-100	-100	-100
6. Financiën	-1.448	-1.900	-2.479	-1.818	-2.490
Diverse programma's	-1.093	-720	50	192	-189
Totaal	-2.559	216	355	1.094	-45
Storting in reserve Sociaal domein	1.315	0	0	0	0
Storting in Algemene reserve	1.318	0	0	0	0
Mutaties Tweede Bestuursrapportage 2019	75	216	355	1.094	-45
Saldo Begroting 2019 na Tweede Bestuursrapportage 2019	0	-443	-448	-778	-1.916

+ = nadeel / - = voordeel

De Tweede Bestuursrapportage 2019 bevat voor het jaar 2019 financiële mutaties van in totaal € 75.000 nadelig. De grootste nadelige afwijkingen in 2019 doen zich voor op programma 2. Deze betreffen het tekort bij de Wmo (€ 2,1 miljoen) en de lasten die samenhangen met de ontwikkelingen bij Jeugdzorgaanbieder Juzt (€ 1,0 miljoen). Voorgesteld wordt de hogere lasten voor Wmo en Juzt voor het jaar 2019 te dekken uit de reserve Sociaal domein. De reserve Sociaal domein is daarmee nagenoeg leeg, daarom wordt tevens voorgesteld van het resulterende positieve saldo in 2019 een bedrag van € 1,3 miljoen aan de reserve Sociaal domein toe te voegen. Omdat de gemeente Altena voor de komende jaren financieel omvangrijke opgaven kent wordt tevens een bedrag van € 1,3 miljoen aan de Algemene reserve toegevoegd.

Met inachtneming van de mutaties in de Tweede Bestuursrapportage 2019 sluit de Begroting 2019 op nul. De doorwerking van de mutaties in de jaren 2020 en verder worden cijfermatig verwerkt in de Begroting 2020 respectievelijk de Meerjarenraming 2021-2023.

Programma 1. Inwoner en Bestuur

Op programma 1 doen zich geen mutaties voor.

Programma 2. Altena Samenredzaam

Structureel nadeel Wmo

In de raadsinformatiebrieven van 14 juni 2019 bent u geïnformeerd over het tekort van € 900.000 op het budget voor maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning. In algemene zin geldt dat inwoners in toenemende mate een beroep doen op ondersteuning door de gemeente. Het blijkt dat de rijksmaatregel, om de hoogte van de Eigen Bijdrage per 2019 niet langer inkomensafhankelijk te maken, heeft geleid tot een grote toename van de vraag naar voorzieningen in het kader van de Wmo. Daarnaast betekent verlaging van de Eigen Bijdrage ook minder inkomsten voor de gemeente. Ook de vergrijzing (als gevolg van demografische ontwikkeling) vertaalt zich in een toenemende hulpvraag, zowel kwantitatief als in complexiteit. Voor ouderen geldt dat een indicatie voor de Wet langdurige zorg (Wlz) steeds minder snel wordt afgegeven. Tot die tijd is men aangewezen op de Wmo en doen de inwoners een beroep op verschillende voorzieningen binnen deze wetgeving. Deze verklaring geldt voor alle voorzieningen. Voor GGZ-cliënten geldt dat de GGZ-klinieken van het Rijk de opdracht hebben gekregen het aantal bedden drastisch te verminderen. Deze mensen blijven hierdoor steeds langer zelfstandig wonen, of moeten sneller de kliniek verlaten. Dit betekent voor gemeenten dat meer mensen uit deze doelgroep (maatwerk)ondersteuning uit de Wmo nodig hebben. Ook brengt dit met zich mee dat de complexiteit van de problemen toeneemt en daarmee dat de benodigde ondersteuning intensiever en duurder wordt.

Het geprognosticeerde tekort van € 900.000 was gebaseerd op cijfers over de eerste 3 maanden van 2019, waarin een toename van de vraag naar WMO-voorzieningen is geconstateerd en waarbij de veronderstelling is gehanteerd dat de toename van de vraag na de eerste 3 maanden zou afvlakken. Bij analyse van de WMO-realisatiecijfers in de zomer bleek de stijging in de vraag onverminderd door te gaan. Wij hebben in het licht hiervan uw raad op 17 september 2019 wederom een raadsinformatiebrief gestuurd. Deze stijging leidt, gebaseerd op de cijfers over de eerste 6 maanden van 2019 tot een tekort van € 2,1 miljoen. Het aanvullende tekort van € 1.200.000 ten opzichte van het eerder gemelde tekort van 14 juni, wordt op hoofdlijnen veroorzaakt door:

- Begeleiding: extra nadeel van € 700.000 vanwege het feit dat mensen steeds langer zelfstandig blijven wonen en recht hebben op begeleiding.
- Derving eigen bijdrage: extra nadeel van € 300.000, omdat deze ten tijde van de raadsinformatiebrief nog niet in deze omvang was te overzien.
- Hulp bij het Huishouden: extra nadeel € 100.000 op basis van nieuwe inzichten.
- Woonvoorzieningen: extra nadeel van € 200.000 op basis van nieuwe inzichten.
- Overige kleine mutaties: een voordeel van € 100.000 op basis van nieuwe inzichten.

Uit de analyses is bovendien gebleken dat het in de begroting 2019 voor WMO opgenomen bedrag € 772.000 te laag is als gevolg van het onvoldoende verdisconteren van de extra instroom vanuit 2018.

De prognose van de overschrijding van € 2,1 miljoen is gebaseerd op benutting van 88% van de beschikkingen voor huishoudelijke hulp, 93% voor de beschikkingen op Begeleiding en dat deze trend zich in het tweede half jaar doorzet. Daarnaast is er vanuit gegaan dat de vraag in de tweede helft van 2019 op dezelfde wijze blijft toenemen als in het eerste halfjaar, maar in 2020 op het niveau van eind 2019 stagneert. Vanaf 2020 is sprake van een structureel tekort van € 2,9 miljoen bij ongewijzigd beleid.

In 2019 wordt een drietal onderzoeken uitgevoerd naar de oorzaken van de overschrijdingen, het verbeteren van de voorspelbaarheid van de uitgaven, doorwerking van beleid in de uitvoering, benchmarken van gegevens met vergelijkbare andere gemeenten die zowel wel als niet met overschrijdingen geconfronteerd zijn.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 2.116.000 nadelig.

Ontwikkelingen Jeugdzorgaanbieder Juzt

Jeugdzorgaanbieder Juzt is dit voorjaar in financiële problemen gekomen. In samenspraak met Juzt en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport wordt door de 16 gemeenten in West-Brabant hard gewerkt aan een oplossing, waarbij de doorlopende zorg aan cliënten, het behoud van specialistische kennis en deskundige jeugdhulpprofessionals in de regio en het optimaliseren van het regionale zorglandschap centraal staan. Over de ontwikkelingen met betrekking tot Juzt bent u nader geïnformeerd in de raadsinformatiebrieven van 17 mei, 6 juni, 12 juli en 10 september 2019. Op dit moment is nog niet duidelijk welke oplossingsrichting uiteindelijk gekozen wordt. Vooral nog wordt rekening gehouden met een bedrag van circa € 1.000.000 incidenteel in 2019. Of deze kosten zich daadwerkelijk in deze omvang voordoen is nog erg onzeker.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 1.000.000 nadelig.

Dekking uit reserve Sociaal domein

In het Bestuursakkoord 2019-2022 is vastgelegd dat tegenvallers binnen een programma gedekt worden, uitgaven niet naar de toekomst verschoven worden en meevallers ten goede komen aan de Algemene reserve. Daarnaast is in het Bestuursakkoord 2019-2022 opgenomen dat tegenvallers in het sociaal domein in de jaren 2019 en 2020 ten laste van de reserve sociaal domein worden gebracht. Voor 2019 wordt derhalve voorgesteld het tekort ten laste van de reserve Sociaal domein te dekken.

De reserve Sociaal domein is dan nagenoeg leeg: de stand per 31 december 2019 is dan € 394.000. Voorgesteld wordt daarom de reserve Sociaal domein vanuit het resulterende positieve resultaat van de Tweede Bestuursrapportage 2019 met € 1,3 miljoen weer aan te vullen, zodat de stand per 31 december 2019 € 1,7 miljoen bedraagt. Omdat de gemeente Altena de komende jaren voor een aantal financieel omvangrijke opgaven staat, wordt tevens een bedrag van € 1,3 miljoen aan de Algemene reserve toegevoegd. Het gaat dan bijvoorbeeld om de insteekhaven in Werkendam en de atletiekaccommodatie in Sleeuwijk, maar ook om de financiële consequenties van de harmonisatie van de kapitaalgoederen (wegen, groen), waarvoor nog een geharmoniseerd onderhoudsniveau moet worden bepaald.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 3.116.000 voordelig.

Participatie inclusief uitkeringen SZW en (bijzondere) bijstand

Op het terrein van de Participatiewet (BUIG- gelden) inclusief de uitkeringen en (bijzondere) bijstand zijn de cijfers ten opzichte van de begroting 2019 geactualiseerd op basis van de meest recente gegevens uit de uitkeringsbestanden, de ontvangen specifieke uitkeringen van het Rijk en een verwachting op basis van de realisatie over 2019 tot nu toe. De belangrijkste mutaties zijn in de onderstaande tabel opgenomen:

Mutaties ten opzichte van Begroting 2019 (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
1. Uitkeringen Participatiewet, per saldo (incl. beroep op Vangnetregeling)	-119	-70	-70	-€ 64	-64
2. Extra aflossingen bedrijfskredieten BBZ	-21	-21	-21	-€ 21	-21
3. Tegemoetkoming premie ziektekostenverzekering	101	101	101	101	101
4. Overige kleine mutaties gemeentelijk minimabeleid	20	13	10	-2	-88
Totale mutatie	-19	23	20	14	-72

De belangrijkste oorzaken zijn de volgende:

1. Over 2019 is een daling van de verstrekte uitkeringen te zien. Op basis van huidige inzichten zien we deze in 2020 weer wat toenemen. In de mutatie is eveneens rekening gehouden met de te ontvangen vangnetregeling van het Rijk.
2. De komende jaren worden extra aflossingen op verstrekte BBZ bedrijfskredieten ontvangen.
3. Vanuit de minimaregeling ontvangen huishoudens met een bijstandsuitkering een tegemoetkoming voor de ziektekostenverzekering. Op basis van de realisatie over 2019 is een stijging van € 101.000 te zien.
4. De daling onder de overige kleine mutaties voor 2023 heeft betrekking op de doorbetaling van de voormalige wsw- middelen die de gemeente ontvangt binnen de Algemene uitkering. Het jaar 2023 viel buiten de scope van de meerjarenbegroting 2019-2022. Daardoor zijn de lasten en baten van dit jaar niet meegenomen. Per saldo zijn de lasten en baten aan elkaar gelijk.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 19.000 voordelig.

Teruggave WAVA

De gemeenschappelijke regeling WAVA / MidZuid heeft over het jaar 2018 een positief resultaat behaald. Een deel van dit positieve resultaat wordt teruggegeven aan de deelnemende gemeenten. Voor de voormalige gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem gaat het om een bedrag van € 189.000.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 189.000 voordelig.

Beheer en exploitatie d'Alburcht

De eigendomsoverdracht van d'Alburcht is een feit. Daarmee is ook inzicht ontstaan in de kosten die Stichting d'Alburcht als voormalige eigenaar in de eerste helft van 2019 heeft gemaakt in het kader van onderhoud, verzekeringen, etc. Op basis van een nieuwe cijfermatige opzet van de te verwachten uitgaven en inkomsten dient voor 2019 te worden uitgegaan van een nadelig saldo van afgerond € 33.000. Afhankelijk van een nog te kiezen constructie voor het toekomstig beheer en exploitatie van d'Alburcht is de verwachting gerechtvaardigd dat dit nadelig saldo de komende jaren gaandeweg lager zal worden. In ieder geval zal de gemeente ook in een situatie dat het beheer en

exploitatie is uitbesteed aan een externe partij, verantwoordelijk zijn voor de eigenaarlasten (onderhoud, belastingen, verzekering).

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 33.000.

Amendement verslavingsproblematiek

Bij de behandeling van de Kadernota 2020 is door de raad een amendement aangenomen, waarin voor 2019 een bedrag van € 12.500 beschikbaar wordt gesteld ten behoeve van de bestrijding van verslavingen verslavingsproblematiek en preventieprogramma. Daarbij is aangegeven dat deze extra lasten eenmalig gedekt worden uit de reserve Sociaal domein. Structureel is conform deze motie vanaf 2020 sprake van extra middelen van € 50.000 voor het uitvoeringsprogramma voor voorlichting, preventie en repressie.

Financiële gevolgen Begroting 2019: per saldo budgettair neutraal.

Onderstaand wordt het verloop van de reserve Sociaal domein weergegeven.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Stand per 1 januari	4.354	1.712	1.237	1.116	1.089
Onttrekkingen	-4.766	-475	-121	-27	-27
Storting vanuit jaarrekeningresultaat 2018	805	0	0	0	0
Storting vanuit resultaat Tweede Bestuursrapportage 2019	1.318	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.712	1.237	1.116	1.089	1.063

Programma 3. Veelzijdig Altena

Onderhoudswerkzaamheden kerktoren

In 2016 heeft een aannemer opdracht gekregen om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan de kerktoren van de kerk van de NH-gemeente te Rijswijk gesitueerd aan de Maasdijk 27 te Rijswijk. Door omstandigheden zijn deze onderhoudswerkzaamheden tot op heden niet uitgevoerd. De opdracht is recentelijk ontbonden. Omdat de werkzaamheden niet zijn uitgevoerd zijn de daarvoor bestemde middelen vrijgevallen. Met het uitvoeren van het uitgestelde onderhoud wordt voorkomen dat vervolgschade optreedt en de herstelkosten in de toekomst hoger worden. Allereerst wordt een conditiemeting uitgevoerd. Vervolgens wordt een nieuwe offerte opgevraagd voor het uitvoeren van de werkzaamheden die matig of lager scoren.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 24.000.

Voorziening ROB

De netto contante waarde van het ROB moet in kortere tijd contant gemaakt worden. Dekking vindt plaats ten laste van de reserve ROB.

Financiële gevolgen Begroting 2019: budgettair neutraal.

Programma 4. Duurzaam Altena

Ontvangst Riethorst Stromenland inzetten voor realiseren starterswoningen

Binnen het plan Oud Goezate in de kern Werkendam zijn andere typen woningen gerealiseerd. Ter compensatie is in 2019 een bijdrage van Riethorst Stromenland ontvangen, om elders starterwoningen te realiseren. Voorgesteld wordt dit bedrag aan de reserve grondexploitatie toe te voegen en specifiek te labelen ten behoeve van het realiseren van (starters)woningen binnen de gemeente Altena.

Financiële gevolgen Begroting 2019: per saldo budgettair neutraal.

Arbo-veiligheid milieustations

Uit een recent arbo-onderzoek is gebleken dat de milieustations in de gemeente niet voldoen aan de regels op het gebied van arbeidsomstandigheden. Op korte termijn moeten maatregelen getroffen worden om aan de geldende wet- en regelgeving te voldoen. Hiermee is een bedrag van € 55.000 gemoeid. Dit bedrag wordt onttrokken aan de voorziening Egalisatie reiniging.

Financiële gevolgen Begroting 2019: per saldo budgettair neutraal.

Vorderingen Attero

Vanaf 2014 zijn de raden van de voormalige gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem geïnformeerd over het Attero-proces met betrekking tot de stand van zaken van de minderleveringen van brandbaar (huishoudelijk) restafval in 2015, 2016 en januari 2017. Het eindvonnis in deze zaak is op 4 september 2019 formeel door de deurwaarder aan de gewesten aangeboden. Op 16 september 2019 zijn de totaalbedragen (naheffing, rente en kosten arbitrage) van Attero ontvangen en zijn de deelfacturen doorgestuurd naar de afzonderlijke gemeenten. De omvang van het vastgestelde bedrag voor de gemeente Altena bedraagt € 418.416. De facturen zijn conform de factuurvereisten voldaan voor 1 oktober 2019. U bent hierover nader geïnformeerd in de raadsinformatiebrief van 27 september 2019.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 418.000 nadelig.

Bijstelling raming bouwleges

Op basis van de hogere realisatie van baten bouwleges tot en met september 2019 wordt de raming van de opbrengsten voor 2019 met € 200.000 bijgesteld. Voor de jaren 2020 en verder wordt de raming met structureel € 50.000 bijgesteld.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 200.000 voordelig.

Programma 5. Bereikbaar Altena

Vervanging damwandconstructie Maasdijk

In de stoep ter hoogte van Maasdijk 159 staat een houten damwandconstructie. Deze bleek geheel verrot en bezweken en is in verband met instortingsgevaar van het dijklichaam snel vervangen. Voor dergelijke damwandconstructies zijn geen financiële middelen begroot.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 14.000 nadelig.

Opbrengst belasting kabels en leidingen

Alleen in de voormalige gemeente Woudrichem werd belasting over ondergrondse kabels en leidingen (precariobelasting) geheven. Nu ook de voormalige gemeenten Aalburg en Werkendam in deze heffing betrokken worden is sprake van structureel hogere opbrengsten.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 100.000 voordelig.

Programma 6. Financiën

6a. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene uitkering Meicirculaire 2019

Ten tijde van het opstellen van de Kadernota 2020 was de Meicirculaire 2019 nog niet beschikbaar. De gevolgen van de Meicirculaire 2019 zijn in een afzonderlijke raadsinformatiebrief met u gedeeld.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 175.000 voordelig.

Algemene uitkering extra middelen Jeugd Meicirculaire 2019

In de Meicirculaire 2019 zijn extra middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor jeugd. In 2019 gaat het in totaal om € 420 miljoen en in 2020 en 2021 om jaarlijks € 300 miljoen. Voor de gemeente Altena betekent dit een bedrag van ruim € 1.000.000 en ruim € 800.000 in de jaren 2020 en 2021. Zie ook de raadsinformatiebrief van 14 juni 2019.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 1.116.000 voordelig.

Aframen stelpost Jeugd

Vooruitlopend op het verschijnen van de Meicirculaire 2019 is op basis van informatie uit 'Den Haag' een voorzichtige raming gemaakt van de extra middelen voor jeugd. In de Kadernota 2020 voor de jaren 2019 tot en met 2021 is uitgegaan van extra middelen van jaarlijks € 200.000. Nu de daadwerkelijke omvang van de extra middelen definitief bekend is moet deze initiële raming weer in mindering gebracht worden op het begrotingssaldo.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 200.000 nadelig.

Algemene uitkering Septembercirculaire 2019

Op Prinsjesdag is de Septembercirculaire 2019 verschenen. Daarin zijn de nieuwe cijfers over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds bekendgemaakt. De groei van de algemene uitkering wordt in 2019 neerwaarts bijgesteld. Dit leidt voor het begrotingsjaar 2019 tot een mutatie van de algemene uitkering van € 274.000 nadelig. In de jaren 2020 en verder is de groei van de algemene uitkering hoger dan eerder werd geraamd.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 274.000 nadelig.

Hogere opbrengsten OZB

Analyse door SVHW van de meest recente gegevens laat voor de gemeente Altena hogere baten uit de OZB zien. De meeropbrengst OZB in 2019 is € 208.000. Deze stijging is structureel. Het structurele effect is cijfermatig verwerkt in de Begroting 2020.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 208.000 voordelig.

Herberekening loon- en prijsontwikkeling

De loon- en prijsontwikkeling was ten tijde van de Kadernota 2020 gebaseerd op een percentage van 2%. Dat percentage betrof de ontwikkeling van de indicator pBBP (prijs Bruto Binnenlands Product) zoals aangegeven in de Septembercirculaire 2018. In de Meicirculaire 2019 is de indicator pBBP bijgesteld naar 1,4%. Deze verlaging is verwerkt in deze post. De meerjarige effecten voor de jaren 2020 en verder worden cijfermatig verwerkt in de Begroting 2020 en de Meerjarenraming 2021-2023.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 457.000 voordelig.

6b. Overhead

Advies bij opstellen Accommodatienota

Voor de gemeente Altena moet een actuele Accommodatienota opgesteld worden, met een geharmoniseerde tarievenstructuur, een visie op het beheer / de exploitatie van gemeentelijke maatschappelijke accommodaties en een visie op de toekomst van de gemeentelijke maatschappelijke accommodaties. Voor het laten inventariseren van de huidige tarieven (in verhouding tot aantal m²) en de huidige beheersvormen van de verschillende maatschappelijke accommodaties alsmede voor het inwinnen van advies ten aanzien van te hanteren tarieven en de opties ten aanzien van de verschillende beheer / exploitatievormen is extra budget nodig.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 35.000 nadelig.

6c. Vennootschapsbelasting

In de ramingen voor de vennootschapsbelasting doen zich geen mutaties voor.

Overige mutaties in diverse programma's

Personeelslasten

Onder de post Personeelslasten vallen de financiële gevolgen van ontwikkelingen in het personeelsbestand die zich na de Kadernota 2020 hebben voorgedaan. De hogere lasten als gevolg van de nieuwe Cao-afspraken zijn eveneens verwerkt.

Financiële gevolgen Begroting 2019: per saldo € 150.000 voordelig.

Mutaties reserves

Op basis van de Jaarrekening 2018 is geconcludeerd dat met het afsluiten van enkele reserves een aantal onttrekkingen niet meer nodig zijn. Daarnaast vallen begrote stortingen in reserves die niet meer in gebruik zijn vrij. Per saldo leidt dit in 2019 tot een positief effect op het begrotingsaldo. Op basis van de Jaarrekening 2018 is geconcludeerd dat met het afsluiten van een aantal reserves een aantal onttrekkingen niet meer nodig zijn.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 96.000 voordelig.

De raad van de voormalige gemeente Werkendam heeft in 2018 niet ingestemd met de voorgeschreven wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), waarmee onderhoudsvoorzieningen moeten worden omgezet naar reserves. Deze omzetting moet nu voor de gemeente Altena worden toegepast.

Financiële gevolgen Begroting 2019: budgettair neutraal.

Kostendekkendheid riolering / reiniging

De harmonisatie van de riolerings- en reinigingsheffing leidt tot een gewijzigde kostendekkendheid. Dit leidt in 2019 tot een voordelig effect.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 31.000 voordelig.

Kostendekkendheid begraafplaatsen

De kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten is geharmoniseerd. Dit leidt in 2019 tot een nadelig effect. Structureel zijn de lijkbezorgingsrechten niet kostendekkend.

Financiële gevolgen Begroting 2019: €27.000 nadelig.

Kapitaallasten / Nota Waarderen en afschrijven

Na goedkeuring van de Jaarrekening 2018 van de drie voormalige gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem zijn alle investeringen en boekwaarden langs de geharmoniseerde nota Waarderen en afschrijven gelegd. Toepassing van de geharmoniseerde beleidsregels inzake waarderen en afschrijven leidt in 2019 en 2020 tot een voordelig effect op het begrotingssaldo. Voor de jaren 2021 en verder geeft de harmonisatie een nadelig effect. Tegenover deze nadelen zijn echter maatregelen te zetten.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 633.000 voordelig.

Maatregelen Kapitaallasten / Nota Waarderen en afschrijven

De investeringsambities van de gemeente Altena zijn groot. Ervaring leert dat projecten vaak later worden afgerond dan vooraf gepland. Dit leidt tot een verschuiving in de kapitaallasten. Het is gerechtvaardigd een stelpost op te nemen voor de onderuitputting die hierdoor optreedt. Geraamd wordt dat jaarlijks voor een bedrag van € 250.000 investeringsprojecten niet op tijd afgerond zijn. Voor dit bedrag wordt een stelpost opgenomen. Vanaf 2021 is daarbij rekening gehouden met toekomstige rentekosten van nog aan te trekken leningen van € 50.000.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 250.000 voordelig.

Diverse mutaties

Onder deze post is een aantal kleine(re) mutaties verzameld.

Financiële gevolgen Begroting 2019: per saldo € 40.000 nadelig.

Storting in reserve Sociaal domein

Door de onttrekking in 2019 ter dekking van het tekort op de Wmo is de reserve Sociaal domein nagenoeg leeg. Voorgesteld wordt daarom de reserve Sociaal domein vanuit het resulterende positieve resultaat van de Tweede Bestuursrapportage 2019 met € 1,3 miljoen weer aan te vullen.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 1.315.000 voordelig.

Storting in Algemene reserve

Omdat de gemeente Altena de komende jaren voor een aantal financieel omvangrijke opgaven staat, wordt uit het resulterende positieve resultaat van de Tweede Bestuursrapportage 2019 een bedrag van € 1,3 miljoen aan de Algemene reserve toegevoegd. Het gaat dan bijvoorbeeld om de insteekhaven in Werkendam en de atletiekaccommodatie in Sleeuwijk, maar ook om de financiële consequenties van de harmonisatie van de kapitaalgoederen (wegen, groen), waarvoor nog een geharmoniseerd onderhoudsniveau moet worden bepaald.

Financiële gevolgen Begroting 2019: € 1.318.000 voordelig.

Administratieve wijzigingen

In deze Tweede Bestuursrapportage 2019 zijn naast de bovengenoemde mutaties administratieve wijzigingen (budgettair neutrale verschuivingen tussen begrotingsposten) verwerkt. Deze wijzigingen dragen er zorg voor dat budgetten op de juiste plek (komen te) staan, waardoor de kwaliteit van en het inzicht in de begroting verder wordt verbeterd. Deze wijzigingen zijn niet apart toegelicht. Zij hebben geen effect op het begrotingsaldo.

Financiële gevolgen Begroting 2019: budgettair neutraal.

Overige aandachtspunten

- De verwerking van de urenrekening voor projecten en grondexploitaties in 2019 gebeurt in de 'Derde Bestuursrapportage 2019' / Slotwijziging.
- Herijking van de reserves en voorzieningen vindt plaats in 2020. De eventuele financiële gevolgen worden verwerkt in de Eerste Bestuursrapportage 2020.

Kredieten

Administratieve correctie restantkredieten en overlopende nog te starten exploitatiekredieten

Ten aanzien van restantkredieten en overlopende nog te starten exploitatiekredieten hanteerden de drie voormalige gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem verschillende werkwijzen. De werkwijze van Aalburg en Woudrichem zijn bij de Jaarrekening 2018 geharmoniseerd. In de voormalige gemeente Werkendam was sprake van investeringen, waarvan de dekking bestond uit een onttrekking aan een reserve.

In de Financiële verordening van de voormalige gemeente Werkendam was vastgelegd dat bij de overheveling van restantkredieten en bij overlopende nog te starten exploitatiekredieten ook de bijbehorende onttrekkingen uit de reserves werden overgeheveld. In de Financiële verordening van de gemeente Altena is deze specifieke werkwijze niet opgenomen. Daarmee zijn de onttrekkingen uit reserves die als dekking dienen voor restantkredieten en overlopende nog te starten exploitatiekredieten van de voormalige gemeente Werkendam niet conform de regelgeving van de gemeente Altena. In overleg met de accountant wordt deze specifieke werkwijze nu in de Tweede Bestuursrapportage 2019 toegepast en daarmee gecorrigeerd.

Restantkredieten

Bij de Jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Werkendam zijn de restantkredieten overgeheveld naar 2019 gemeente Altena. Op basis van het genomen besluit is de dekking vanuit de reserves echter niet naar 2019 overgeheveld. Om deze werkwijze te corrigeren wordt een specifiek beslispunt opgenomen.

Overlopende nog te starten exploitatiekredieten

Op het Investeringsplan van de voormalige gemeente Werkendam stonden ook exploitatiekredieten die nog niet gestart zijn en gedekt worden uit reserves. Omdat dit feitelijk geen investeringen zijn, hebben deze geen plek gekregen op het Investeringsplan 2019 van de gemeente Altena. Ook hier is de dekking van uit de reserves niet naar 2019 overgeheveld. Om deze werkwijze te bekrachtigen wordt een separaat beslispunt voorgelegd. De volgende exploitatiekredieten liggen nu voor:

Programma	Taakveld	Omschrijving	Jaar	Bedrag	Dekkingsbron
3	340	Restauratie toegangsbrug + aanleg fiets- /wandelverbinding Hank, Jannezand	2019	72.500	Reserve onderliggend wegennet A27
4	570	Groen - blauwe diensten	2019	66.000	Algemene reserve
4	810	Aanpassen woonomgeving diverse kernen na inbreiding, herstructurering	2019	100.000	Reserve woonomgeving
4	810	Aanpassen woonomgeving diverse kernen na werkzaamheden bebouwde omgeving	2019	150.000	Reserve woonomgeving
				<u>388.500</u>	

Investing geschikt maken De Werf

Locatie De Werf in Woudrichem kan met een relatief kleine verbouwing geschikt gemaakt worden voor het huisvesten van buitenschoolse opvang. Hiermee is in 2019 een investering gemoeid van € 125.000. Tegenover deze eenmalige investering in 2019 staan voor een periode van tien jaar huuropbrengsten van € 25.000 per jaar. De kapitaallasten (rente en afschrijving) van deze investering alsmede het ontvangen van de huuropbrengsten starten in het begrotingsjaar 2020. Deze lasten en baten zijn cijfermatig verwerkt in de Begroting 2020. De te ontvangen huuropbrengsten overtreffen de kapitaallasten.

Financieel samenvattend overzicht

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
1. Inwoner en Bestuur					
Geen mutaties	0	0	0	0	0
2. Altena Samenredzaam					
Structureel nadeel Wmo	2.116	2.888	2.839	2.791	2.791
Ontwikkelingen Jeugdzorgaanbieder Just	1.000	0	0	0	0
Dekking uit reserve Sociaal domein	-3.116	0	0	0	0
Participatie inclusief uitkeringen SZW en (bijzondere) bijstand	-19	23	20	14	-72
Teruggave voordelig saldo Jaarrekening 2018 WAVA	-189	0	0	0	0
Beheer en exploitatie d'Alburcht	33	25	25	15	15
Amendement Kadernota 2020 verslavingsproblematiek	13	50	50	50	50
Dekking amendement Kadernota 2020 uit reserve Sociaal domein	-13	0	0	0	0
3. Veelzijdig Altena					
Onderhoudswerkzaamheden kerktoren	24	0	0	0	0
4. Duurzaam Altena					
Ontvangst Riethorst Stromenland	-298	0	0	0	0
Inzet voor realiseren starterswoningen	298	0	0	0	0
Milieustation Arbo-verantwoord	55	0	0	0	0
Milieustation Arbo-verantwoord	-55	0	0	0	0
Vorderingen Attero	418	0	0	0	0
Bijstelling raming bouwleges	-200	-50	-50	-50	-50
5. Bereikbaar Altena					
Vervangen damwandconstructie Maasdijk	14	0	0	0	0
Opbrengst belasting kabels en leidingen	-100	-100	-100	-100	-100
6. Financiën					
Algemene uitkering Meicirculaire 2019	-175	-140	403	705	-1.394
Algemene uitkering extra middelen Jeugd	-1.116	-863	-880	0	0
Aframen stelpost extra middelen Jeugd	200	200	200	0	0
Algemene uitkering Septembercirculaire 2019	274	-406	-1.184	-1.278	-1.065
OZB / analyse 2019 (SVHW) structureel effect	-208	-208	-208	-208	-208
Herberekening loon- / prijsontwikkeling	-457	-483	-809	-1.037	178
Advies bij opstellen actuele Accommodatienota	35	0	0	0	0
Diverse programma's					
Personeelslasten	-150	105	91	91	-88
Mutaties reserves	-96	-203	9	-49	-48
Kostendekkendheid riolering	-31	-66	-190	-72	-76
Kostendekkendheid begraafplaatsen	27	-38	49	49	49
Kapitaallasten / Nota Waarden en afschrijven	-633	-331	268	351	153
Maatregelen Kapitaallasten / Nota W&A	-250	-250	-200	-200	-200
Diverse mutaties	40	63	22	22	21
Storting in Algemene reserve	1.315	0	0	0	0
Storting in reserve Sociaal domein	1.318	0	0	0	0
Totaal mutaties Tweede Bestuursrapportage 2019	75	216	355	1.094	-45

De Tweede Bestuursrapportage 2019 gaat in op de financiële afwijkingen ten opzichte van Begroting 2019. In de tabel zijn ook de meerjarige effecten van mutaties in 2019 weergegeven. Deze meerjarige effecten worden meegenomen in de Begroting 2020 en de Meerjarenraming 2021-2023. Daar worden deze mutaties ook toegelicht.

Bovenstaand overzicht van mutaties leidt tot de volgende begrotingswijziging.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2019
Mutaties programma 1 Inwoner en Bestuur	-526
Mutaties programma 2 Altena Samenredzaam	2.743
Mutaties programma 3 Veelzijdig Altena	-348
Mutaties programma 4 Duurzaam Altena	-745
Mutaties programma 5 Bereikbaar Altena	-6.519
Mutaties Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-2.944
Mutaties Overhead	168
Mutaties Vennootschapsbelasting	0
Totaal mutaties programma's	-8.171
Mutaties reserves programma 1 Inwoner en Bestuur	201
Mutaties reserves programma 2 Altena Samenredzaam	-2.596
Mutaties reserves programma 3 Veelzijdig Altena	845
Mutaties reserves programma 4 Duurzaam Altena	1.191
Mutaties reserves programma 5 Bereikbaar Altena	6.329
Mutaties reserves Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.685
Mutaties reserves Overhead	-411
Mutaties reserves Vennootschapsbelasting	0
Totaal mutaties reserves	8.245
Totaal mutaties Tweede Bestuursrapportage 2019	75